

Письмо Вельямина Рутскаго къ князю Николаю Христофору Радзивилу.

1603 г. фесп. 15.

Iasnie oswiecone xiąże, moi miłosciwy Panie.

Służby me iako naypilney odawam w łaskę mego miłosciwego pana.

Chociazsz spodziewałem się prędzej ustnie niż listownie służby swe oddać w łaskę W. X. M., wszakże iż mi pan Anioł Odducy offerował okazyją i pewne przesłanie listow, nie zeszło mi się iei zaniechać, o czym żał mi żem przed tym nie wiedział tak distincte ieno in confuso, bo bych tak szczęściei rzeczy nie tak Rzymskie, o których od wielu inszysh dostateczną wiadomość W. X. M. mieć racyzsz, iako Greckie i inszych krajow wschodnich do wiadomości W. M., swego miłosciwego Pana, przynosił. Status rerum w Grecyi, skąd co miesiąc wiadomość miewamy, iest postaremu. Tych dni przeszłych Magnates tak rzeczeni w Peloponezie spartani, których strany turek aż do tych czasow posiesć nie mógł, bo zasiedli meisca nie dobyte nad morzem, szkody wielkie tak Turkom iako y niebożętom chrzesecyanom poczynili, czynią professiā perpetuae militiae et libertatis, z Turkiem żadnych pactow nie chcą, są waleczni, mają swoię rzecz pospolitą y dobrze poradną, kraie przyległe są ich własnie, bo tureczyn y godziny bezpieczny być nie może, mogliby posiesć wielką część Peloponesu ieno zatrzymać nie mogą, exercucye tylko czynią. Przyiachał też sam do Rzymu metropolit Larysky, ieden ze 12, co Patryarchę obieraią, osoba stateczna, antiquae probitatis, uczynil iuz professionem fidei i podał obidiencyą sedi Apostolicae suo tylko nomine. Mamy wielką nadzieię o nim. Winę mu dali Turcy, że miał porozumienie z Michałem i posyłał mu piędzy, co się przydało i inszym głównieyszym Metropolitom, iako Cotakuzęno, który teraz iest u Cesarza, umknął tedy on iako y inszy facti compotes. Wszakże ten z Laryszy że namniei tego

uczestnikiem nie był y Turcy nań nie mają sufficientia ani probabilia iudicia ieno suspicije niektóre, wszakże on im nie dowiedzał, teraz go rewocuią ad propriam sedem, ieno on znać iakies insze intentum ma, co się clare mamy, że on de modo unionis Ecclesiae orientalis z kościołem Rzymskim tractuie, y o sposobie iako by Turka wyprzec ieśli nie ze wszystkiei Grecyi, saltem z Peloponezu, dochodzimy tego zład że tenże wespół z Ieremiaszem przed kilkanastą lat, bywszy wspan w kraiach naszych i w Moskwie, starali się o unią, i główniejszy iuż mieli z sobą porozumienie y posłani byli niektorzy o to do Rzymu y iuż w Korcyrze byli, trzech dni morzem od Tarentu, ale iakies niecnota rady ich odkrył w Constantinopolu y dla tego Ieremiasz był z swoiey stolice wyzuty i insze podobno przy nim, y tak się rzecz w ten czas rozchwiała, teraz occasione huius exilii podobno o tym że tractuie, z drugą stronę ociec naświętszy wszystko mu pozwolił o co prosił, co inszym Biskupom Greckim, uciekaiącym się do Rzymu, nie czyni. Nad to do Krola Hiszpańskiego ztąd iedzie y stara się, żeby miał z collegium naszego iakiego Theologa za tłumacza, ktoremu by się mógł zwierzyć sekretow swoych, i iuż iednemu z towarzystwa naszego offerowano to a superioribus; są i insze konjektury; koniecznie est aliquid in re, by nie był turczynna szyiach ich nie trudnoby o iedność Kościoła świętego, nasza to tylko Ruś uporna, która od błędu odstąpić nie chce, wymawiając się Grekami; acz i to prawda w wyspach Greckich, ktore są pod Wenetami, iako Kreta, Korcyra, Zacynt y insze tym podobne kędy Grecy conwersaią cum latinis, iest immortale odium contra latinis. Ci zasie ktorzy są pod turkiem iako są simpliciores tak też mają tractabiles, i łatwie im wszystko perwadować. Pan woiewoda Kiiowski iakies Academyie na Wołyniu fundować chce, rozesłał po Grecyi o professorsy, ale tam teraz z święcą nie naidzie, iako od Boga odstąpili imperium, libertus, litere, które na wszystek swiał posyłali, zamnęli. Z wyspy Naxu, która iest una ex cyclodibus, pisał ociec do syna swego, którego miał tu w collegium, iesliby chciał iachać do knez Wasila, tak oni zową Pana woiewodę Ki-

owskiego, żeby iachał i sam mu nie odradzał, wszakże iachał on wprzod do domu. Mieli Grecy dwu uczonych, ktorych mieli pro primis doctoribus Ecclessiae, to iest Meletium Patriarchę Alexandryiskiego y Margunium Biskupa wyspy Cyrygu, ci teraz niedawno ieden po drugim w krotce pomierli..... teraz nikogo nie maia, wszytska nauka Grecka teraz zostala w naszym collegium, ktoremu się stawi srogim nieprzyiacielem Arcybiskup Philadelphii, ktory ma residentyą w Wenetyi, i inszych podburza na nich nawet samego Patriarchę, lecz consilia inpiorum da Pan Bog dissipabuntur. Tom miał na ten czas pisać do W. X. M. mego miłosciwego Pana, ktoremu się powtore z słuźbami memi oddawam iako napilney. Data z Rzymu. Febr. 15. A 1603.

W. X. Mści mego Miłosciwego Pana
naynizszy słuźebnik

Jan Wielamin Rutski.

Адресъ: *Iasnie oswieconemu xiazęciu, memu miłosciwemu Panu Iego mości Panu Mikolaiowi Krzystofu Radziwiłowi na Olyce i Nieświżu, Hrabi Szydłowcu i Micu, woiewodzie Trockiemu.*

(Съ подлинника, хранящаюся въ Имп. Публ. Библ.; Колл. автографовъ и грам. № 233. лист. 108).

XXIV.

Письмо польск. короля Сигизмунда III къ Кіевскому (униатскому) митрополиту Ипатію Поцѣю ¹⁾ относительно избранія кіево-печерскаго архимандрита.

1603 г. декабр. 23.

Żygmunt III z łaski Bożey król Polski, wielkie xiąże Lithowskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inslantskie, a Szwecki, Gottski, Wandalski dziedziczny król.

¹⁾ На письмеѣ есть надпись, свидѣтельствующая, что оно адресовано было къ митрополиту Поцѣю (самый адресъ оторванъ).